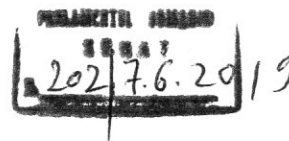

PRIM MINISTRU

767
24052019

romania2019.eu
Președinția României la Consiliul Uniunii Europene

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind reglementarea cumulului pensiilor cu câștigul salarial*, inițiată domnii deputați PNL Florin Roman și Romeo Nicoară (**Bp. 43/2019, L. 202/2019**).

I. Principalele reglementări

Prin inițiativa legislativă se propune reglementarea cumulului pensiilor pentru limită de vârstă, atât din sistemul public de pensii, cât și din sistemele neintegrate acestuia, cu veniturile salariale sau după caz, cu veniturile asimilate acestora, realizate din exercitarea unei activități pe bază de contract individual de muncă, raport de serviciu sau în baza actului de numire în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, precum și în cadrul regiilor autonome, societăților naționale, companiilor naționale și societăților comerciale la care capitalul social este deținut integral sau majoritar de stat ori de o unitate administrativ-teritorială.

Astfel, se propune ca pensionarii pentru limită de vârstă să poată cumula pensia netă cu câștigul salarial stabilit după cum urmează:

- în cuantum de până la un salariu de bază minim brut pe țară garantat în plată dacă pensia netă depășește acest nivel;
- în cuantum egal cu pensia netă, în situația în care aceasta nu depășește salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată.

II. Observații

1. Semnalăm că, în conformitate cu prevederile *Hotărârii Guvernului nr. 937/2018 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată*, începând cu data de 1 ianuarie 2019, salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, prevăzut la art. 164 alin. (1) din *Legea nr. 53/2003 – Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, se stabilește în bani, fără a include sporuri și alte adaosuri, la suma de 2.080 lei lunar, pentru un program normal de lucru în medie de 167,333 ore pe lună, reprezentând 12,43 lei/oră.

Totodată, potrivit art. 2 din același act normativ, în aplicarea prevederilor art. 164 alin. (1²) din *Legea nr. 53/2003*, începând cu 1 ianuarie 2019, toate drepturile și obligațiile stabilite potrivit legii se determină prin raportare la nivelul de 2.080 lei al salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată.

De asemenea, subliniem că, potrivit art. 164 alin. (2) coroborat cu art. 106 alin. (2) din *Legea nr. 53/2003*, angajatorul nu poate negocia și stabili salarii de bază prin contractul individual de muncă sub salariul de bază minim brut orar pe țară, iar drepturile salariale se acordă proporțional cu timpul efectiv lucrat, raportat la drepturile stabilite pentru programul normal de lucru.

Având în vedere că angajatorii nu pot încadra personal salariat sub nivelul salariului minim brut pe țară garantat în plată, rezultă că în ambele situații, pensionarii, indiferent de nivelul lor de calificare, nu pot desfășura activități remunerate cu salarii mai mari decât salariul minim brut pe țară garantat în plată și de asemenea, pentru a se încadra în limitele propuse la art. 2 lit. a) și b) din inițiativa legislativă, activitatea desfășurată se va putea realiza numai în baza unor contracte de muncă cu timp parțial (salariul se va plăti proporțional cu timpul de muncă). Excepție vor face pensionarii ale căror pensii se vor situa la nivelul salariului minim brut garantat în plată, care vor putea încheia contracte de muncă cu timp de muncă de 8 ore.

Apreciem că limitările impuse prin inițiativa legislativă afectează atât dreptul la pensie prevăzut de art. 47 alin. (2) din *Constituție*, cât și dreptul la muncă consacrat prin art. 41 din *Legea fundamentală*. Astfel, pensia este un drept fundamental, garantat în întregime și se datorează pentru munca prestată în trecut. Salariul constituie retribuirea angajatului pentru munca prezentă, datorată de angajator, deci și de autoritățile și instituțiile publice centrale sau locale, indiferent de modul de finanțare și/sau subordonare, precum și de regiile autonome, societățile naționale, companiile naționale

și societățile la care capitalul social este deținut integral sau majoritar de stat ori de o unitate administrativ-teritorială (art. 41 și art. 47 alin. (2) din *Constituție*).

2. Precizăm că dispozițiile art. 118 alin. (1) lit. a) din *Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare*, reglementează cumulul pensiei cu venituri realizate din activități dependente, așa cum sunt reglementate de Codul fiscal, indiferent de nivelul acestora, pentru pensionarii pentru limită de vârstă, în principal.

Prin dispozițiile art. 83 lit. g) din Codul muncii este reglementată angajarea pensionarilor care, în condițiile legii, pot cumula pensia cu salariul în baza unui contract de muncă pe durată determinată.

Precizăm că interdicția cumulului pensiei cu salariul a fost instituită în perioada 2009-2013, fiind justificată de necesitatea degrevării bugetului de stat, respectiv al celui de asigurări sociale, în condițiile „*crizei economice, fenomen mondial ce afectează structural economia românească*”, datele de natură financiară, precum și prognozele efectuate de autoritățile abilitate în domeniu conturând „*imaginea unei crize economice profunde, de natură să pună în pericol stabilitatea economică a României și, prin aceasta, ordinea publică și siguranța națională*”.

Această situație a impus „*adoptarea unor măsuri cu caracter excepțional, care, prin eficiența și promptitudinea aplicării, să conducă la reducerea efectelor sale și să creeze premisele relansării economiei naționale*”.

Astfel, în Capitolul IV din *Legea nr. 329/2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional, cu modificările și completările ulterioare*, se regăseau prevederi ce interziceau cumulul pensiei cu salariul atunci când cuantumul pensiei era mai mare decât nivelul salariului mediu brut pe economie.

Introducerea dispozițiilor menționate a fost justificată de necesitatea introducerii unor măsuri cu caracter excepțional datorită crizei economice în care se afla țara noastră la acel moment și au fost abrogate prin *Legea nr. 134/2014 pentru abrogarea unor prevederi din Legea nr. 329/2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional*.

Totodată, considerăm că, introducerea obligației de opțiune pentru suspendarea plății diferenței sumei din cuantumul pensiei nete aflate în plată care depășește nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată pe durata exercitării activității profesionale ar afecta prin limitare atât dreptul la pensie, cât și dreptul la muncă, într-o societate democratică fiind firesc ca drepturile și libertățile fundamentale să poată fi exercitate în mod neîngrădit.

3. Semnalăm că textele inițiativei sunt formulate într-un stil greoi și echivoc, cu erori gramaticale, ceea ce face greu de indentificat și înțeles intenția de reglementare și de aplicat măsurile propuse.

Precizăm că potrivit art. 36 alin. (1) din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, „actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie”.

Mai menționăm că, prin deciziile sale, Curtea Constituțională a statuat că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat. Astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate, care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist, să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat (Decizia nr. 146/2015¹, Decizia nr. 1/2012²).

În același sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza Cantoni împotriva Franței, paragraful 29, Hotărârea din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza Wingrove împotriva Regatului Unit, paragraful 40, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza Rotaru împotriva României, paragraful 55, Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza Leempoel & S.A. Ed. CineRevue împotriva Belgiei, paragraful 59).

În acest context, semnalăm că nu se deduce scopul art. 1 alin. (1), dat fiind că soluția propusă în acest text este reluată în art. 2 alin. (1), creându-se de altfel un paralelism legislativ.

¹ referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86 alin. (6) din *Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței*.

² referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân, astfel cum a fost aprobată prin *Legea nr. 227/2002, precum și, în special, ale art. 1 pct. 5 [referitor la art. 4 alin. (1)], pct. 6 [referitor la art. 5 alin. (1) și (2)], pct. 8, pct. 9 [referitor la art. 8 alin. (3) lit. a)-d)], pct. 14 [referitor la art. 13¹ și 13⁴], pct. 15 [referitor la art. 14 alin. (1) lit. b)] din lege.*

De asemenea, în partea introductivă a alin. (1) al art. 2 din inițiativa legislativă nu se precizează dacă se are în vedere câștigul salarial net sau brut.

Totodată, precizăm că dispozițiile art. 2 alin. (1) lit. a), potrivit cărora în ipoteza în care pensia depășește nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, din cumulul acestor două drepturi bănești nu poate rezulta o sumă mai mare decât acest salariu, au o formulare extrem de ambiguă, rezultând că de fapt nu este vorba despre un cumul, ci despre o diminuare a pensiei până la nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată. Mai menționăm că aceeași idee se deduce și din soluțiile propuse la art. 3 din inițiativa legislativă, din care rezultă că pensionarii care la data intrării în vigoare a prezentei inițiative legislative sunt beneficiari ai unei pensii al cărei quantum depășește nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată trebuie să facă cerere de suspendare a plății diferenței dinte cele două drepturi bănești.

Referitor la art. 2 alin. (2) lit. a) din inițiativa legislativă, semnalăm că reprezintă o normă cu caracter tranzitoriu care ar fi trebuit să se regăsească după prevederile de drept material și procedural, conform art. 53 alin. (1) din *Legea nr. 24/2000*.

Lit. b) a aceluiași alineat este inutilă, fiind evident că legea se aplică situațiilor apărute după data intrării sale în vigoare, de la acest moment producând efecte juridice.

Precizăm că textele alin. (1) și (2) ale art. 3 din inițiativa legislativă, nu sunt clare, dat fiind că acestea se referă la suspendarea plății „diferenței sumei” fără a se preciza termenii între care se calculează diferența respectivă. Totodată, semnalăm că la alin. (1) se face trimitere la pensionarii prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. a), text care nu face vorbire despre această categorie de persoane.

În art. 5 din inițiativa legislativă se face referire la dreptul de opțiune prevăzut la art. 3, deși în cadrul acestui articol nu este reglementat un astfel de drept.

Art. 6 alin. (1) din inițiativa legislativă face referire la obligația angajatorului de a lua măsurile necesare constatării cazurilor prevăzute la art. 3, deși în acest articol nu sunt prevăzute anumite situații care ar trebui constatate de către angajator. La alin. (2) nu se face trimitere în mod concret la textele care stabilesc obligații a căror încălcare ar reprezenta contravenție, iar alin. (3) se referă la contravenția prevăzută la alin. (1) fără ca textul acestuia să stabilească o astfel de faptă.

4. Considerăm că inițiativa legislativă ar fi trebuit să se integreze organic în sistemul legislației active, sens în care era necesară corelarea dispozițiilor acesteia cu prevederile din actele normative cu care se află în conexiune și care reglementează, pe de o parte, cazurile de încetare de drept a raporturilor de muncă/de serviciu, dintre care enumerăm, cu titlu exemplificativ, *Legea nr. 53/2003, Legea nr. 188/1999 privind statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, iar pe de altă parte, condițiile în care se poate realiza cumulul pensiilor cu venituri provenite din salarii, cum ar fi *Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 263/2010* sau alte asemenea acte normative care pot cuprinde dispoziții speciale.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Parlamentul va decide asupra oportunității adoptării acestei inițiative legislative.

Cu stimă,

Viorica DĂNCILĂ
PRIM-MINISTRU

Domnului senator **Călin-Constantin-Anton POPESCU-TĂRICEANU**
Președintele Senatului